

Sz.P. Andrzej Szweda-Lewandowski
Główny Konserwator Przyrody

OPINIA

w sprawie odstępstwa od zakazu umyślnego zabicia pięciu osobników żubra

W odpowiedzi na pismo z dnia 11.01.2016 r., znak: DZP-WG.6401.06.2.2016.JRO, Państwowa Rada Ochrony Przyrody pozytywnie opiniuje wniosek Dyrektora Białowieskiego Parku Narodowego, dotyczący wydania zezwolenia na odstrzał do 5 osobników żubra *Bison bonasus* bytujących w stanie dzikim na terenie Białowieskiego Parku Narodowego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 56 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody zezwolenie na odstępstwo od zakazów dotyczących gatunków chronionych może być wydane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie jest to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków, przy spełnieniu określonych warunków. Według stanu na 31.12.2015 r. populacja białowieska liczy 578 osobników, z czego ok. 80 bytuje na terenie Białowieskiego Parku Narodowego. Eliminacja 5 osobników nie wpłynie zatem istotnie na liczebność populacji i nie jest szkodliwa dla zachowania populacji. Należy jednak brać pod uwagę fakt wcześniejszego wydania zezwolenia Białowieskiemu Parkowi Narodowemu przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na uśmiercenie do 35 osobników na terenie Puszczy Białowieskiej poza obszarem Białowieskiego Parku Narodowego. W ocenie PROP, taka sumaryczna liczba zwierząt do uśmiercenia przekracza rzeczywiste potrzeby związane z eliminacją chorych i rannych zwierząt cierpiących oraz osobników uciążliwych. Wskazuje na to liczba takich osobników eliminowanych z populacji białowieskiej w ostatnich latach. O ile w przypadku cierpiących zwierząt chorych i rannych w stanie dzikim, uśmiercenie jest najczęściej jedyną metodą skrócenia ich cierpienia, o tyle w przypadku zwierząt uciążliwych, powinny być podejmowane działania związane z odpędzaniem tych zwierząt od osad i wsi, edukacją mieszkańców i turystów w sprawie zasad postępowania z osobnikami uciążliwymi oraz odławiania i przewożenia tych osobników w inne obszary Puszczy, poza zasięg ich arealów osobniczych. Badania wskazują, że agresja żubrów jest najczęściej prowokowana przez zbyt bliskie podchodzenie do żubrów, ich płoszenie oraz dokarmianie przez mieszkańców w pobliżu zabudowań.

Instytucje zarządzające populacjami żubra powinny mieć w uzasadnionych przypadkach możliwość eliminacji pewnej niewielkiej liczby osobników żubra ze względu na stan zdrowotny, cierpienie lub zdarzenia losowe. Każdorazowe ubieganie się o zezwolenie na odstępstwa od zakazu umyślnego zabicia osobników chronionego gatunku powoduje, że takie decyzje są często spóźnione i nie pozwalają na szybkie reagowanie w uzasadnionych przypadkach.

W zarządzaniu populacjami żubra należy jednak dążyć do jak największego udziału czynników naturalnych w kształtowaniu dynamiki i struktury populacji. Upadki z powodu chorób, drapieżnictwa czy urazów spowodowanych przez inne osobniki są naturalnym elementem funkcjonowania populacji dzikich zwierząt.

Wskazujemy ponadto, że materiał badawczy pobrany od uśmierconych żubrów powinien być nieodpłatnie przekazany zainteresowanym instytucjom naukowym, a czaszki tych zwierząt powinny zostać przekazane do Naukowej Kolekcji Zoologicznej Instytutu Biologii Ssaków PAN, która jest prowadzona od początku restytucji populacji, stanowi unikalny materiał do badań oraz zapis historii populacji i zmian w niej zachodzących, a także jest wykorzystywana do celów edukacyjnych. Negatywna opinia Rady (nr PROP/2015-12 z 24 grudnia 2015 r.) dotycząca sprzedaży części ciał żubrów zabitych w ramach zarządzania populacją, jak i komercyjnego charakteru odstrzałów, pozostaje aktualna.

Biorąc pod uwagę znaczenie występujących w Polsce żubrów dla zachowania gatunku, różnic w sytuacji poszczególnych populacji oraz społeczne zainteresowanie tym taksonem, a także stosunkowo nieliczne przypadki rzeczywistej potrzeby eliminacji jego osobników, zdaniem Rady wnioski o zezwolenie na ich zabicie powinny być rozpatrywane indywidualnie. W związku z powyższym niniejsza opinia odnosi się jedynie do przedmiotowej sprawy i nie może być wykorzystywana przy rozpatrywaniu kolejnych wniosków.

dr Sabina Pierużek-Nowak
Przewodnicząca Komisji PROP ds. Zwierząt

Do wiadomości:

- Członkowie PROP
- a/a